

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Eckivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XLVIII.

deum corporalia seruitia nolle, & utiq; se Paulus met exposnit, quum dicit quasi aliquo egeat. Sicut & Psal. ait. carnem uel manducabo, aut sanguinem bibiturus sum, sicut & cum nostris candelis, argento, auro, & ueste, quorū omnium non eget, sed misericordia eget, & iudicij ad proximum. Et utiq; sacrificium manet laudis & orationis, quod indefinenter deo facere debemus, sicq; deo egemus, ut sine eo nihil simus. Quarto iterum scripturas dilacero, in eo quod Paulus dicit, aestimare non debemus deum similem esse argento & auro, intelligi hoc oportere de idolis, ut prius dico Paulum de nostro deo loqui, quum illi iamq; edificarant, quemq; illis iam iam predicabat. Ideoq; & scriptura adhuc manet firma, prohibetq; nobis imaginum seruitia & dei cultum, altaribus, templis, & imaginibus. Sed e contrario nos docet dei cultum in ueritate & in spiritu & in charitate. Ultimo, quia me fideliter monetis Gregorio & concilijs obtemperare, libenter faciam si mihi uerbum dei indicant, nam & ego hereses abhorreo, neq; proprio capiti fidei ac credere uolo, sed me subijcere Christianae ecclesiae, quae a Christo & eius apostolis initium sumpsit, & adhuc praesenter scripta est in diuinis scripturis. Rogo uos mihi domine doctor ab illa me non segregetis. Scio inq; conscientiam meam esse puram coram deo, tantum dixisse uolo.

D. ECKIUS.

Abseq; ullo ordine & disputandi natura acritu. Iudi magister suam responsionem implicauit inuoluitq; tandem in calce manifestam & inauditam dei blasphemiam subintulit, cum hoc sermone suum manifesto mendatio & falsitate coneludit. Breuiter ad causam, dicit se imagines non oppugnasse, quis ergo est in causa, circum sanctum Gallum (ut audio) imaginum statuae euacuatae sunt. Sequenter de templo, ubi se magno circumitu excusat, quod a suis ad legendum uocatus sit. Per Pauli dictum, scire uellem ut se hic lector notum faceret, si uel unus esset ex prophetis, aut quae ei deus specialiter apparuit, quorū neutrum ego credo

CONCLUSIO QVARTA.

credo. Eius ergo electio procul dubio est facta in usitato more, plus ut Paulus ostendit pri. ad Thim. iij. facta. Venit enim tempus, quum sanam doctrinam non sustentabunt, sed coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus. Bene scit qualiter Lutherus uoluit & damnati euangelij caput est. Quia uero probaturum se offert dominam nostram diuam Mariam abbatissam uacantem mulcendam non appellasse, ad illos remitto, qui hoc de eo loquuti sunt, sed simplex est iurista, quia negatiuam probare uult. Quod ipse cum iussu ad Christum direxerint duxerintque, ego autem dico novos Christianos tantum nos ducere cum eorum fide (quum apud eos fides sufficiat) si eos imitemur, essemus tandem nihil credituri. De Salomonis templo, dicit per Steffanum Act. vii. Abolita esse precepta legis, uerum est de ceremonialibus, quod autem templum manere debeat, non solum quia illic populus uerbum dei est auditurus, sed quod & illic orandum sit & deo seruiendum, dominus ostendit Matth. xxi. quando mercatores eiecit &c. cum Esaiam dicens. Domus mea domus orationis uocabitur. Noster uero lector deum aestimat nimis esse magnum, ut ei domus edificari debeat, quod scripturis contrarium est, Deu. xij. Ne putetis per chara lector maiorem nunc esse deum factum, quam illis temporibus. Dauid ad quem loquutus est iij. lib. Reg. viij. cap. Ait dominus ad patrem meum. Quod cogitasti in corde tuo edificare domum nomini meo, bene fecisti, hoc ipsum mente tractans, illud autem quod deus rectum & bonum dicit, nihil uult esse lector. Ad dictum Iohan. iij. domino die responsum est, sed hic populus oportet ut scripturas dilaceret, nam ista uerba (& nunc est) dominus non dixit de hora ne adoret in monte &c. sicut lector proposuit. Ipse me docere uult quod sermone contrario, & neque sibi constanti usus sum, ubi dixi in scripturis aliquando, quod ad solum deum pertinet, creaturae tribui in bono intellectu probauitque illud Iudic. iij. ubi si non quietabit, reperiet & hoc ipsum Neemiae ix. ad quas scripturas nihil respondit. At bonus ille lector adhuc scripturis uti nescit, in quibus reperiet

Ee iij

COLLATIO XLVIII.

non solum dei cōditiones creaturis tribui, sed & deum ipsum
 i Dauidē dicēte Psal. lxxxi. Ego dixi dii estis & filij excelsi oēs,
 quod dictū dñs Ihesus approbavit Iohan. x. Nunc si hæc uer-
 ba tam dure interpretaremur, sicut noui Christiani deuotior
 hominū sermones de imaginibus, in peiori ut possunt sensu
 interpretant, nō posset neq; Christus, neq; Dauid perstare,
 Excusare se conatus est quod scripturas Esaia. xliiij. & apud
 Paulū Petrum Iohannem non falsificarit. Ego autē dico, nun-
 quid & Archinequitia est, idolum & idolatra quam diu stetit
 germana tellus in Christi fide semper interpretatū fuisse ido-
 lum pro falso deo, & falsi dei cultore, usq; ad tempora oppu-
 gnatorū imaginum, qui iam primum in quatuor uel quinque
 annis id pro imaginibus interpretantur. Quod autē ipse Esa-
 iam dilacerarit, & ego prius ueritatem indicarim, libro pro-
 bo, in quo hebraice habet iōzre pesel, quod sonat formator
 idoli, græce gliffendes, qui sunt imaginū sculptores, & latine
 plaste idoli, formatores idoli, ide oq; & recte induxi, & ex se-
 quentibus uerbis clare ostēdi eum ibi de idolo loqui, quum
 ad eum dicit tu es deus meus. Argumentū meū quod nos ad
 nomē Ihesu flectamus, quum hoc uel audimus uel uidemus,
 & ob id etiam ad eius imaginem nondū solutū est, de quo me
 ad intelligētes remitto, neq; argumētū de signo in cœlo, ideo
 breuitatis causa circa illa pmaneo. Quia ad dictū redit Act.
 xvij. egoq; respondi de idolis eum loqui, iam plape est osten-
 sum, qualiter cum sua noua interpretatione scripturas dilace-
 rint. In principio uero sermonis sui dixit, scripturas non lo-
 qui de dijs alienis siue peregrinis, quemadmodum ego pro-
 posui, etiam & ipse mea uerba inflexit, de dijs enim alienis in-
 duxi ad dictum Exo. xx. per eum inductum, ibi expresse ha-
 betur. Sed Actuum xvij. Paulus mentionē facit, quod altare
 uiderit dei ignoti, utiq; de Christo nihil sciebant & uero deo,
 prout titulus denotabat. Ideoq; & diuus Hieronymus alio-
 rem habuit intellectū nostro lectore, ostēdens diuum Paulū
 ex hoc

CONCLUSIO QVARTA.

ex hoc titulo ignoti dei causam & ansam accepisse, Christū
prædicandi, & non est quemadmodū proponit lector, docu-
isse Paulum altaria & imagines Christi delere, quum dicat,
uidens simulachra uestra inueni altare ignoti dei, ex quo no-
tate Paulum altaria multa idolorū reperisse iuxta ritum gen-
tilium, a quibus eos retrahere uoluit in sequentibus uerbis,
quare hic sermo totus contra idolatriam deseruit, & idolorū
imagines, & non contra Christianorū imagines. Dicit se nu-
das induxisse scripturas. Ego uero ad hoc dico nō, bonas scri-
pturas falso induxit intellectu. Paulum exponit deum corpo-
ralia nolle sacrificia, quod ibi non dicitur, sed quod horū non
egeat, proq; nouo Christianorū more incedens, ait candelis
non egere, uestibus, sacrificijs &c. Verum est, quia his non
egret, nec eguit unq; habere nihilominus uoluit ut sacrifici-
um Abelis, uestes sacerdotis Aaronis, sacrificiū eorum &c.
O quam ledit eum in oculis candelas ante sacramentū arde-
re cernēs, quum bene doctus doctor Iohannes Oecolamp-
dius in suo nouo obsequiali Basileæ scripserit apud baptismū
duas candelas esse oportere. Hoc autē scandalosum est, deum
misericordia egere & iudicio, quæ pximo impēdimus quod
nunq; comperiet deū scilicet misericordia egere, nos miseri-
cordia egemus dei, deus autē non eget, & si uerū sit misericor-
des erga proximū misericordiā cōsequuturos, hoc firmū per-
seuerat, Dauide Psal. xv. dicente. Ego dixi dño deus meus es
tu bonorū meorū non eges. Ultimo concilijs tantū est fidei ha-
biturus, quantū scripturis probant Concilia. Gregoriumq;
ideo induxi, quippe quod ludi magistrū, ut adhuc iuuenem
& dispositum uirum credere oporteat, tot doctos & sanctos
scripturas melius ipso intellexisse. Ipse autē adhuc primus in
toto orbe est, qui suam nouit cōscientiā mundam esse coram
deo, contra sapientem, contraq; Paulum & Iohannem. Pau-
lus ad Corinth. inquit. Nihil mihi conscius sum, sed in hoc
non sum iustificatus. Dauid ait. Ab occultis meis munda me.
Sapiens.

COLLATIO XLIX.

Sapiens dicit. Nemo nouit si gratia aut odio dei dignus sit. Iohannes dicit. Si dixerimus nos sine peccato esse, nos ipsos seducimus, & ueritas in nobis non est. Rogat me Iudi magister ne ipsum ab ecclesia separē, ego uero dico seipsum hoc facere propter ipso doleo, uelut deus uoluntate eius inuerti, si ueretque imagines permanere, quemadmodum uniuersalis facit ecclesia, per uniuersum Christianū orbem. Adhuc rogo ut prius.

D. OECOLAMPADIVS.

Christus nobiscum habitat, Amen. Dilecti Christiani, quāuis imaginū oppugnatio mihi nunquam placuerit, quā ipse nollem mihi aut certe alteri ex temeritate aliquid alienari, & ob id plus alicui cōmunitati, speciali mandato non interueniente, & si mea persona, gratia dei, neque imagines nec alium ceremonialē usum ab hominibus erroneam inducūt, adhuc tamen mihi licere non uideo quartae cōclusioni doctoris Eckij subscribere. Primo tum quod ipsa sit obscura, & ut sonat incerta, si uel de omnibus sanctorum imaginibus extendat, & in omne tempus, & in omnes conditiones uel non, hoc si appositum esset, magis esset securū respondere. Partim bene mihi placet, imagines pro laicorum scripturis teneri, si sic res ipsa sterneret. Certū tamen est potius euangelico libro eos carituros quā aliqua imagine. Illud etiā, & si se ita haberet, secundo mihi licere non uideo hic subscribere, quā D. Eckius facis literis nihil probarit hoc confirmando, praecepta enim dei de Cherubin, de aeneo serpente. Salomonis templo nihil probat hoc doceri. Nam deus etiā Abrahamae mandauit filiū suum offerendum, mihi tamen propterea non licet hoc docere. De cornuto dixit argumēto, quum ab eo scriptura exposcat, per quod ianua aperiret multarū circumstantiū doctrinam: si illud non ualeret. Iuxta hoc mentio facta est rebaptisationis dñicae diei, nunc autē alia species est in omnibus his cōclusionibus, quarū dicta habemus contraria, quae non habent rebaptisatores. De die dñica magnum habemus fundamentū pri. Corinth. xvi.

Hic